

РЕШЕНИЕ

№ 9

гр. Благоевград , 25.01.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ЧЕТВЪРТИ ВЪЗЗИВЕН
НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ** в публично заседание на петнадесети януари,
през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Маргарита Коцева
Членове:	Илияна Стоилова Величка Пандева

при участието на секретаря Мария Миразчийска
като разгледа докладваното от Илияна Стоилова Въззивно наказателно дело
от частен характер № 20201200600696 по описа за 2020 година

Производството пред Благоевградски окръжен съд е образувано по жалба от защитника - адв. И.К. срещу присъда по н.ч.х.д. № 118/2018 год., с която Районен съд-Гоце Делчев е признал подсъдимата Х. М. М. за виновна по обвинението, повдигнато ѝ от Р. С. А., за извършено престъпление по чл. 148, ал.1 от НК.

С нея е поискано пълно оправдаване /тъй като за част от инкриминираните изричания има оправдаване/, което е аргументирано с доводи, изложени в допълнителна жалба - изводът за осъществяване на деянието от първоинстанционния съд е направен на основаната на грешната оценка за достоверност на гласните доказателства, събрани чрез разпита на св. О. и Г.Б., и на св. А., поради неотчитането на тяхна установяваща се заинтересованост.

При пледирането си повереникът на частния тъжител и граждански ищец възразява срещу основателността на този довод с аргумента, че съдът се е доверил не само на тези оспорени показания, но и на изявленията на полицейските служители В. и К., на П. и на М., за които няма причина да не бъдат обективни.

Благоевградският окръжен съд, след като извърши цялостна проверка на обжалваната присъда, съобразно правомощията си намери следното:

Осъждането е постановено след нарушаване на принципа за разкриване на обективната истина /чл. 13 от НПК/ и правото на защита като на подсъдимия, така на частния тъжител /чл. 15, ал.2 и ал.4 НПК/, дописното от пропускът на първоинстанционния съд да вземе всички мерки за разкриване на обективната истина, който е довел и до неосигуряване на процесуалните средства на подсъдимата, която е и пострадала, за защита на правото си да поддържа частното си обвинение.

До този резултат се е стигнало след като първо подсъдимата в настоящето производство Х. М. М. е обвинила в частна тъжба тъжителя в настоящето производство А., че по същото време и на същото място, посочено в тъжбата, по която е образувано настоящето производство, и е причинил лека телесна повреда, а след това с частна тъжба А. е обвинил М., че при същата тази деятелност го е обидила. За паралелното съществуване на делото, водено между същите страни по повод същия случай, чрез промяна на процесуалните позиции - тъжител - подсъдим, съставът на съда, разгледал втората поред тъжба, е бил уведомен изрично от защитника – адв. К., която обаче не е направила искане, както и насрещната страна, да се прекрати по-късно образуваното дело, за да се обедини разглеждането на двете тъжби в едно производство по н.ч.х.д № 92/2018 год. Първоинстанционният съд също не е предприел обединяването на делата, като този му пропуск не е правилен, защото са били налице предпоставките на чл. 41, ал. 6 от НПК за обединяване на двете дела, поради необходимостта за правилното им изясняване. Едновременното разглеждане на двете насрещни обвинения е било необходимо за правилното изясняване на принципно най-съществено значимите фактически въпроси при взаимни обвинения за престъпления от частен характер, които са с такава значимост и в конкретния случай - има ли обида и от кого, тя след телесното увреждане ли е или го е провокирала, защото разделното разглеждане на двете тъжби създава предпоставки за различен правен резултат по отношение действието на едни и същи лица / и за преценката за правните изводи за извършаване на уврежданията при условията на чл.132 или на обидата при условията на реторсия/, което е недопустимо.

Вярно е, че обема на ангажираните доказателства е задължение и отговорност на тъжителя, върху който лежи задължението да докаже частното обвинение, но вярно е и другото, че до противоположни изводи по двете тъжби не би се стигнало при една и съща налична доказателствена съвкупност, което се постига именно чрез обединяването на насрещните обвинения, повдигнати по различно време, в едно съдебно производство. По този начин и материалноправната съдба на деянията на двамата /подсъдим и частен тъжител/ ще е еднаква.

Наложителността от единна преценка в едно съдебно производство на едни и същи факти, на които се позоват пострадалите от престъпленията, преследващи се по тяхна воля, е намерила най-ярък израз и във възможността съдът дори и без да има изрично искане от страните по делото да засегне с присъдата си и отговорност на пострадалия за това, че е отвърнал веднага със същата телесна повреда или със същата обида и да освободи и двамата от наказание.

Не е налице процесуална пречка за обединяването на двете дела с насрещни обвинения, тъй като забраната по чл. 74, ал. 3 от НПК обвиняемият да упражнява правата и на пострадал е относима само за наказателни производства за престъпления от общ характер. По делата от частен характер няма досъдебна фаза, поради което и няма обвиняем, а само подсъдим, няма фигурата и на пострадал, а само на частен тъжител и/или граждански ищец.

Обективна пречка за съвместното упражняване на правата, както на подсъдим така и на пострадал, няма, тъкмо обратното - пострадалият, който по дела от частен характер не може да са разпитва в качество на свидетел точно при обединяването на две тъжби с насрещни обвинения, ще има процесуалната възможност да въведе своите възприятия за случилото се чрез събирането на обясненията му. В тази връзка в Решение № 305 от 20.VI.1977 г. по н. д. № 287/77 г., II н. о. на ВС /Съдебна практика на ВС - наказателна колегия, 1977 г./ е посочено изрично правото на подсъдимия да дава обяснения по обвинението, но позоваването на решението е с оглед на това, че то се отнася именно до случай на разглеждане в едно наказателно производство на тъжби с взаимни обвинения в извършване на престъпления по чл. 148 НК, което е показателно за това, че докато върховната инстанция е имала възможност за инстанционен контрол по тези дела, е приемала едновременното упражняване на правата на тъжител и на подсъдим.

Пропускът от разглеждане на взаимните обвинения, както се посочи вече, е довел до нарушаване на принципите за разкриване на обективната истина и правото на защита, което е особено съществено в случая на наказателните дела от частен характер, при които не се извършва предварително разследване. Поради това, както е посочено в Тълкувателно решение № 34 от 3.VIII.1990 г. по н. д. № 29/90 г., ОСНК,,всички спорни въпроси, възникнали по възражения или искания на страните или констатирани служебно от състава на съда във връзка с предявените обвинения с тъжбата, подлежат на изясняване при разглеждане на делото в съдебното заседание. В тази фаза съгласно чл.12 НПК /сегашен чл. 13/ съдът е длъжен в пределите на своята компетентност да вземе всички мерки за разкриване на обективната истина“.

Невземането на всички мерки за разкриване на обективната истина е довело и до неосигуряване на процесуалните средства на подсъдимите, които обаче са и пострадали, за защита на правото им да поддържат частното си обвинение, поради което има процесуален смисъл от отмяната на присъда – целта да се решат в едно и също съдебно производство при една и съща доказателствена съвкупност въпросите за виновността на двамата, които едновременно са подсъдими и пострадали.

По така изложените съображения въззивният състав прие, че е налице съществено процесуално нарушение по смисъла на чл. 348, ал.3, т.1 от НПК, което тя не може да отстрани. То принципно е отстранимо само от първоинстанционния съд, защото поради естеството си /нарушение на принципни начала/ отстраняването му следва да стане на етапа, на който е допуснато, чрез повторно разглеждане на делото пред районния съд. В случая обаче не може да бъде отстранено поради тази особеност на случая, че за първото по време на образуване дело е приключило разглеждането му от РС- Гоце Делчев към настоящия момент, и предстои проверката му от въззивната инстанция, но в състав различен от настоящия.

Следователно присъдата не може да се отмени, за да се върне делото за разглеждане от друг състав на РС-Разлог от стадия на подготвителните действия, с оглед произнасяне на основание чл.247а, ал.2, т. 2 от НПК по въпроса за обединяването на двете дела, съгласно чл. 41 от НПК.

Налице е обаче друго съществено процесуално нарушение, което е вече отстранимо отново от първостепенния съд и налага повторното разглеждане на делото от него.

Има процесуално нарушение на едно от основите права на подсъдимия от чл. 51 от НПК - да разбере в какво е обвинен, допуснато поради това, че обвинението, за което М. е предадена на съд е за неqualifiedирана обида – по чл. 146 от НК, докато е призната за виновна в извършването на по-тежко наказуемото престъпление по чл. 148, ал.1, т.1 от НК, без да е прието изменение на обвинението. Тази изненада да бъдеш осъден за квалифицирана обида без да си знаел, че си обвинен за такава /от самото начало или след изменение на обвинението/ и да не се защитава относно квалифицирания начин на нейното извършване, не е допустима и сериозно нарушава конкретно посочено право на подсъдимата. Нещо повече, в диспозитива на присъдата квалифициращият признак по т.1 от ал.1 на чл.148 от НК дори и не е включен като част от състава на публично нанесената обида, макар, че в мотивите са изложени съображения за неговото наличие.

Различието в цифровото обвинение обаче можеше и да няма такова определящо процесуално значение, ако към него не се наслагваше и пропускът на съда, в акта, в който е задължен да даде правната квалификация на обстоятелствата по тъжбата - разпореждането за даване ход на тъжбата, да формулира словесно обвинението. Съдът не само не е възприел предложената му правна квалификация от тъжителя – по чл. 148 от НК, а в това разпореждане /в случая е определение с оглед предишната редакция на процесуалната норма/ е посочил само, че подс. М. се предава на съд за извършено престъпление по чл. 146

от НК, без да формулира словесно обвинението. Този пропуск е особено съществен за правото на защита на подсъдимия, който узнава в пълен обем обвинителната частна теза, не само от самата тъжба / съдържаща фактите по обвинението/, но и от разпореждането на съда, с което се дава ход на тъжбата, тъй като именно тя съдържа правната формулировка на това фактическо обвинение. И това е така, защото по силата на чл. 254, ал.2 от НПК на подсъдимия се връчва не само препис от тъжбата на пострадалия, но и от акта на съда.

С оглед на всичко това, районният съдия е създал недопустима неяснота за това какво е фактическото и правното обвинение срещу подсъдимата, поради което е налице основанието чл. 348, ал.3, т.1 от НПК, налагащо упражняване на правомощието на въззивния съд по чл. 335, ал.2 от НПК.

Мотивиран по този начин и на основание чл. 334 т. 1 във вр. с чл. 335 ал. 2 в случая на чл. 348 ал.3 т.1 НПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯВА присъда № 2210 от 09.07.2020 год. по н.ч.х.д. № 118/2018 год. по описа на Районен съд-Гоце Делчев и **ВРЪЩА** делото на Районен съд-Гоце Делчев за ново разглеждане от друг състав.

Решението не може да се обжалва, респ. протестира.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____